

Lidskoprávní Moot Court

Human Rights Moot Court

Jana Nováková*

Lidskoprávní Moot Court je soutěž studentů českých právnických fakult v simulovaném soudním sporu na zadaný případ z oblasti lidských práv. Obecně Moot Courty představují stále více oblíbenou studentskou aktivitu a zároveň jedinečnou, funkční a osvědčenou metodu výuky práva. Takováto forma soutěže, kdy studenti zastupují konkrétní stranu sporu při reálně nastaveném soudním jednání před soudem složeným z odborníků z teorie i praxe, je pro studenty velmi motivující, zábavná a zároveň je dokáže vtáhnout naplno do jejich procesní role. Za jedny z jeho největších předností lze pak bezpochyby považovat možnost studentů vyzkoušet si zpracování a následnou prezentaci případu v celé jeho šíři a cenné zkušenosti plynoucí z ústního obhajování práv a zájmů jednotlivých stran. Ačkoli Moot Courty nemají v českém právním prostředí takovou tradici a zázemí jako v zahraničí, i studenti tuzemských právnických fakult mají již naštěstí možnost se takového druhu soutěže zúčastnit.¹ Ke skutečnosti, že Moot Courty se stále více stávají nedílnou součástí našeho právního vzdělávání, svědčí i vznik specializovaných učebních pomůcek pro lepší informovanost jak studentů, tak jejich případných debatních mentorů (tzv. koučů).²

Samotný Lidskoprávní Moot Court je pořádán Ligou lidských práv,³ mezi jejíž hlavní oblasti zájmu patří ochrana a podpora lidských práv v oblastech práva jako je zdravotnictví, školství, soudnictví a policie aj. Letos se konal již čtvrtý ročník a jako každý rok i tentokrát byl zadaný případ inspirovaný skutečným případem a lidským osudem. Soutěžícím předložený případ se týkal třináctiletého chlapce Davida trpícího poruchou autistického spektra, který po zhoršení jeho zdravotního stavu musel být hospitalizován v psychiatrické nemocnici. Přestože by po určitém období lékaři umožnili jeho propuštění domů do navazující ambulantní péče, nešlo tuto změnu léčby fakticky provést, neboť v kra-

* Jana Nováková, studentka, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno / student, Faculty of Law, Masaryk University, Brno, Czech Republic / E-mail: novakova.jana@mail.muni.cz

1 A to v rámci různých odvětví napříč právním řádem. Konkrétně studenti Právnické fakulty Masarykovy univerzity mají např. kromě Lidskoprávního Moot Courtu možnost se v současné době zúčastnit také Římskoprávního Moot Courtu, tzv. „VIS Moot Courtu“ z oblasti mezinárodních arbitráží či tzv. „FDI Moot Courtu“ týkajícího se mezinárodní soudní arbitráže v investičním právu.

2 Viz TOMOSZEK, Maxim; MARTIN KOPA a ZUZANA ADAMEOVÁ. *Moot court ve výuce práva: metodická příručka pro studenty i pedagogy*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3281-6. Dostupné z: http://www.pf.upol.cz/fileadmin/user_upload/PF/Centrum/Kliniky_LS_2012_2013/Tomoszek_a_kol_Moot_court_ve_vyuce_prava.pdf

3 Odkaz na oficiální stránky Lidskoprávního Moot Courtu zde: <http://lp.cz/akce/lpmoot/>

ji Davidova bydliště umožňoval počet dětských psychiatrických lékařů první vyšetření a zahájení ambulantní léčby až v řádech několika měsíců, popř. půl roku. Alternativou byla možnost předepsání domácích návštěv terénních sester, žádná z nich však v daném kraji nebyla zdravotní pojišťovnou nasmlouvána. Jádrem právního problému tak spočívalo v otázce, zda zdravotní pojišťovna zajistila dostatečnou zdravotní péči hrazenou ze systému veřejného zdravotního pojištění podle příslušných právních předpisů. Procesní otázkou byla především pasivní legitimace zdravotní pojišťovny a dále otázka, zda se daným jednáním dopustila jako subjekt veřejné moci nezákonného zásahu ve smyslu § 82 soudního řádu správního.

V rámci výše zadaného případu tak studenti ve dvou až čtyřčlenných týmech řešili jednak otázku hmotněprávní, tak problémy procesněprávní. Podle pravidel soutěžící nejprve vypracují písemné podání za obě strany sporu, poté v rámci ústního kola na základě losu vystupují v pozici jedné ze stran a snaží se soudce přesvědčit o pravdivosti svých tvrzení a legitimnosti svých návrhů. Hodnocení soutěžních týmů není vůbec jednoduché, neboť se skládá vždy z několika rozličných kritérií. U písemného podání je hodnocení založeno zejména na předložených argumentech, jaké týmy k podpoření svých tvrzení uvedly, ale záleží i na celkové struktuře, srozumitelnosti nebo relevanci zdrojů informací. V ústním kole také hraje důležitou úlohu přesvědčivé argumenty, soudci však hodnotí i způsob jejich ústního přednesení, celkovou kultivovanost vyjadřování, schopnost reagovat na položené otázky nebo třeba časové rozložení řeči či spolupráci v týmu.

Z fakultního kola každé zúčastněné právnické fakulty postoupily do celostátního finále dva týmy s největšími počty bodů v součtu za písemnou i ústní část. Celostátní finále se konalo 7. března 2016 na Ústavním soudě. Soudní senát tvořili vrcholní představitelé české justice a advokátka z pořadatelské Ligy lidských práv. Předsedkyně senátu Kateřina Šimáčková a soudce Vojtěch Šimíček (soudci Ústavního soudu, kteří zároveň působí na brněnské Katedře Ústavního práva a politikologie) se zaměřovali především na lidskoprávní rovinu zadaného případu a ochranu lidských práv. Soudce Nejvyššího správního soudu Filip Dienstbier (zároveň pedagogicky a vědecky činný na Univerzitě Palackého v Olomouci) jakožto odborník na správní právo hodnotil argumenty soutěžících především v této oblasti. Poslední členkou senátu byla advokátka Zuzana Candigliota z Ligy lidských práv, která je skutečnou odbornicí na poli zdravotnického práva.

Do finálového souboje celostátního kola se nakonec probojovaly týmy z Právnické fakulty Masarykovy univerzity a Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, které se nejlépe dokázaly vypořádat s obtížnými dotazy soudců i s nervozitou v předchozích kolech. Po napínavém a vyrovnaném finále si nakonec celkové prvenství vysloužil brněnský tým ve složení Kamila Abbasi, Petr Jedlička, Markéta Špetíková a Ondřej Špetík, čímž tak obhájili pozici Masarykovy univerzity z minulých let a navázali na veleúspěšnou sérii vítězství brněnských týmů. Čestné druhé místo za vynikající výkon si odnesl tým z Univerzity Palackého v Olomouci, jmenovitě Leontýna Bártová, Tereza Heroutová,

Jan Hudáč a Miroslav Tichý. Dále se udělovala cena za nejlepší písemné podání celostátního kola, kterým bylo podání druhého brněnského týmu, jehož představitelkami byly Tereza Cahlová, Martina Fojtová, Lea Majerová a Hana Šerá. Zkrátka nepřišla ani Univerzita Karlova v Praze, neboť v kategorii nejlepších řečníků si ocenění převzali dva její studenti – Filip Jelínek a Lucie Škapová. Slavnostní vyhlášení výsledků a následný společenský večer proběhl v příjemném jazzovém klubu Music Lab v centru Brna za neformální a přátelské atmosféry, kde se soutěžící, soudci i diváci měli možnost společně pobavit nejen o právě skončeném Moot Courtu.

Závěrem lze konstatovat, že Lidskoprávní Moot Court navázal na úspěšnou tradici z minulých let a i tento ročník byl ročníkem nadmíru vydařeným, ať už z pohledu soudců či samotných soutěžících studentů. Soutěžící prokázali rozsáhlou a detailní orientaci v problému a zároveň si vyzkoušeli prezentaci případu a obhajobu argumentů před „skutečným“ soudem složeným z odborníků na danou problematiku za reálných okolností, jaké by panovaly v rámci jakéhokoli soudního řízení. Tento příspěvek tak může být kromě jiného také nenucenou pozvánkou pro nadcházející ročník, jehož téma, zadání případu i bližší organizační informace budou zveřejněny nejpозději v průběhu září tohoto roku.⁴

⁴ Informace budou zveřejněny na již zmíněné adrese Ligy lidských práv zde: <http://llp.cz/akce/lpmoot/>